

Organizace Severoatlantické smlouvy

MVZ 130 Vybrané problémy mezinárodních organizací

28. 2. 2007

PhDr. Jan Závěšický

Obsah semináře

- Co je NATO?
- Současný stav NATO
- „Vybrané problémy NATO“

North Atlantic Treaty Organization

Co je NATO?

- obranný pakt – Aliance (≠ organizace kolektivní bezpečnosti – OSN)
- vojensko-politická mezinárodní organizace
- bezpečnostní fórum
- euroatlantická vazba

Co je NATO?

- Vznik: 4. dubna 1949
- Cíl: ochrana svobody a bezpečnosti všech jeho členů politickými i vojenskými prostředky v souladu se zásadami Charty OSN
- konsensus (NAC)

Co je NATO?

„Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo v Severní Americe bude považován za útok proti všem, a proto se dohodly, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich, uplatňujíc právo na individuální nebo kolektivní sebeobranu uznané článkem 51 Charty OSN, pomůže smluvní straně nebo stranám takto napadeným tím, že neprodleně podnikne sama a v součinnosti s ostatními stranami takovou akci, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly, s cílem obnovit a zachovat bezpečnost severoatlantického prostoru.“

Co je NATO?

Poskytuje nezbytný základ stabilního bezpečnostního prostředí v Evropě, spočívajícího na růstu demokratických institucí a závazku k mírovému řešení sporů. Usiluje vytvářet prostředí, v němž žádná země nebude s to zstrašovat nebo vydírat žádný jiný evropský stát s cílem vynutit si hegemonii hrozbou použití síly.

Co je NATO?

Zajišťuje odstrašení a obranu proti všem formám agrese vůči území kteréhokoli členského státu NATO.

Co je NATO?

V souladu s článkem 4 Severoatlantické smlouvy slouží jako transatlantické fórum pro spojenecké konzultace v jakýchkoli otázkách týkajících se životních zájmů jejích členů včetně tendencí, které by mohly ohrožovat jejich bezpečnost. Umožňuje koordinaci jejich snah v oblastech společného zájmu.

Co je NATO?

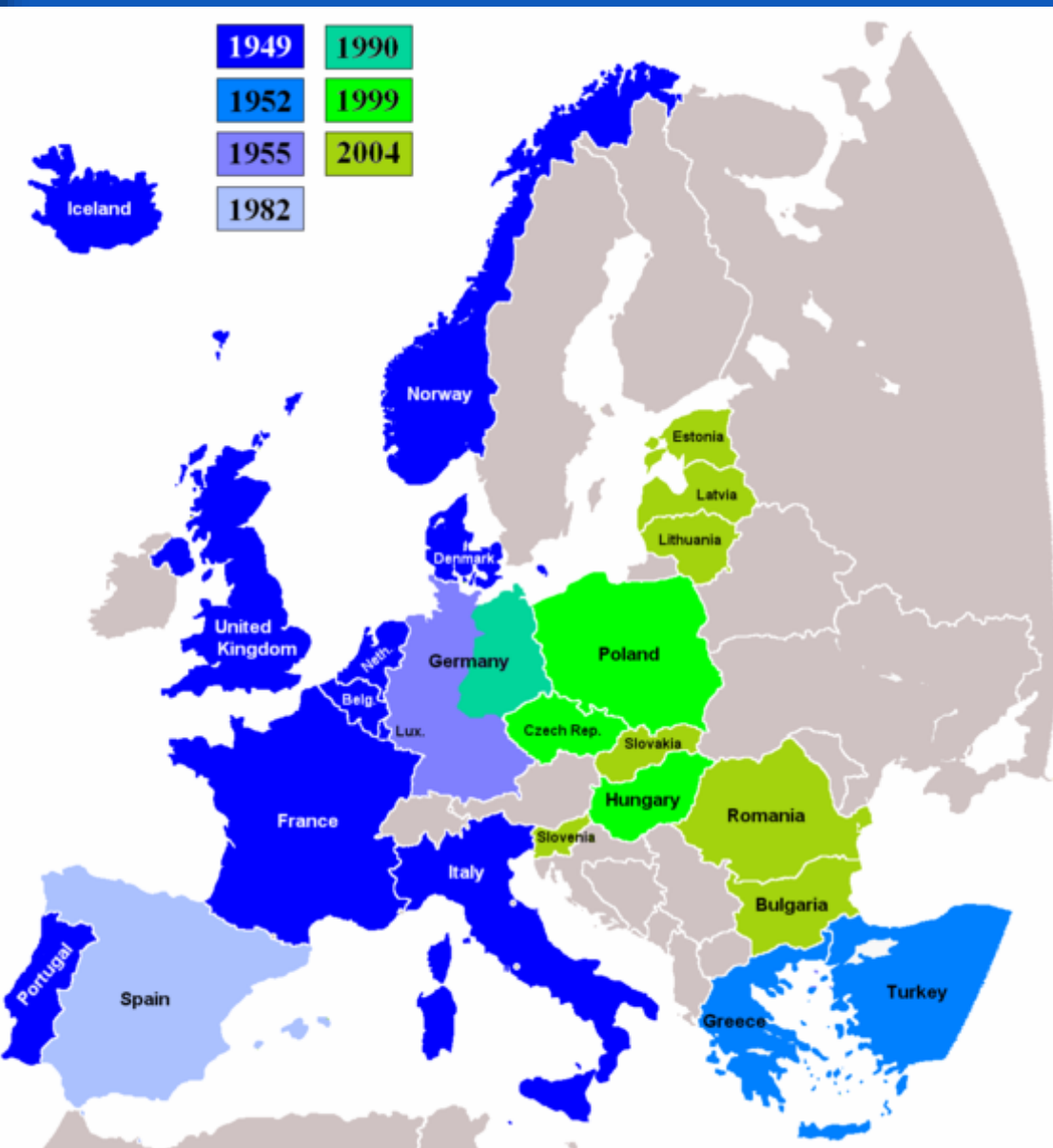
Podporuje bezpečnost a stabilitu cestou rozvíjení trvalé aktivní spolupráce se všemi svými partnery prostřednictvím Partnerství pro mír a Euroatlantické rady partnerství, jakož i cestou konzultací, spolupráce a partnerství s Ruskem a Ukrajinou

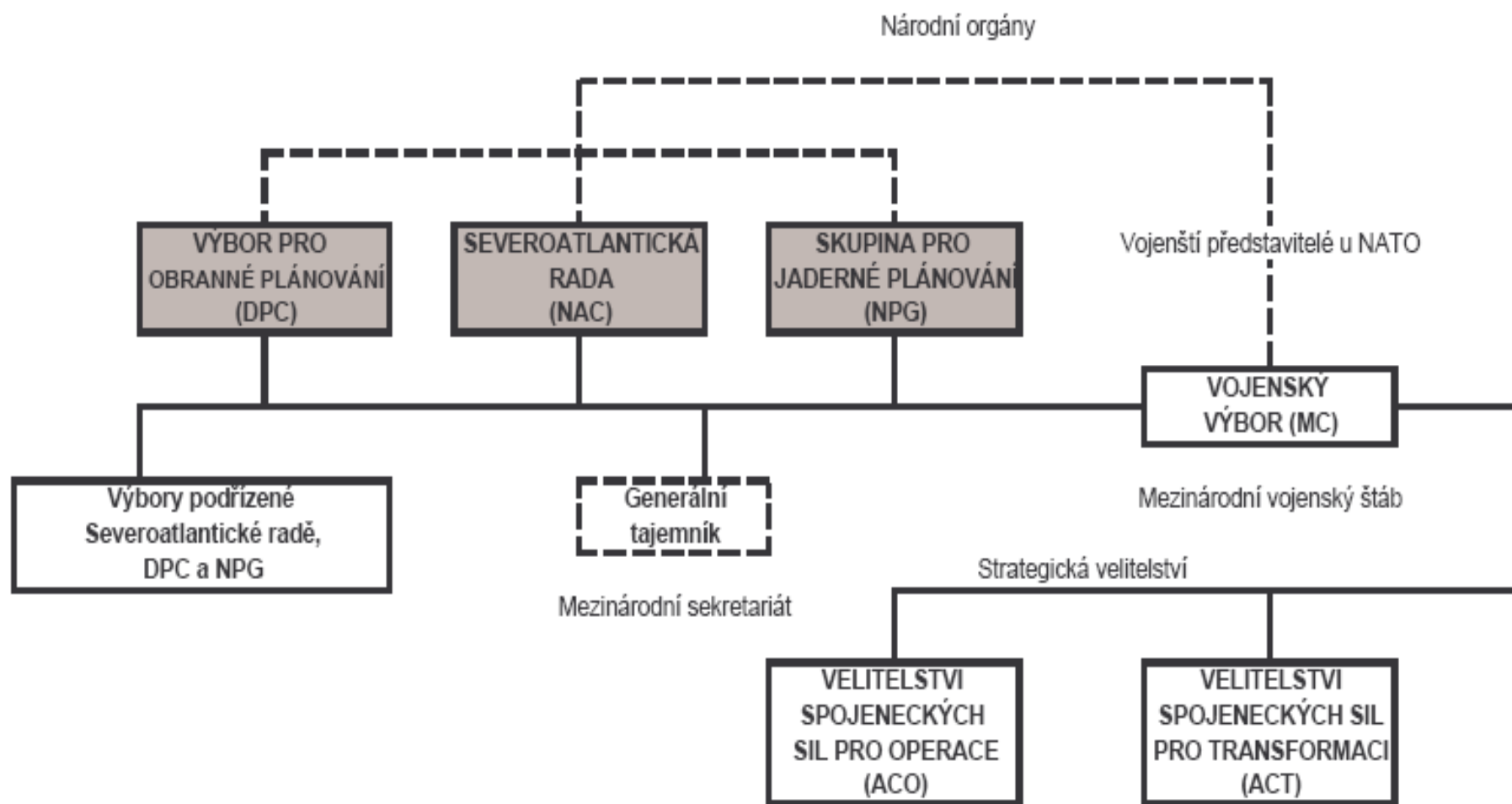
Co je NATO?

Formou aktivních informačních programů v Alianci a v partnerských státech, jakož i prostřednictvím iniciativ, jako je Středomořský dialog, přispívá k pochopení faktorů ovlivňujících mezinárodní bezpečnost a cílů spolupráce na tomto poli.

Rozšiřování NATO

Civilní a vojenská struktura NATO

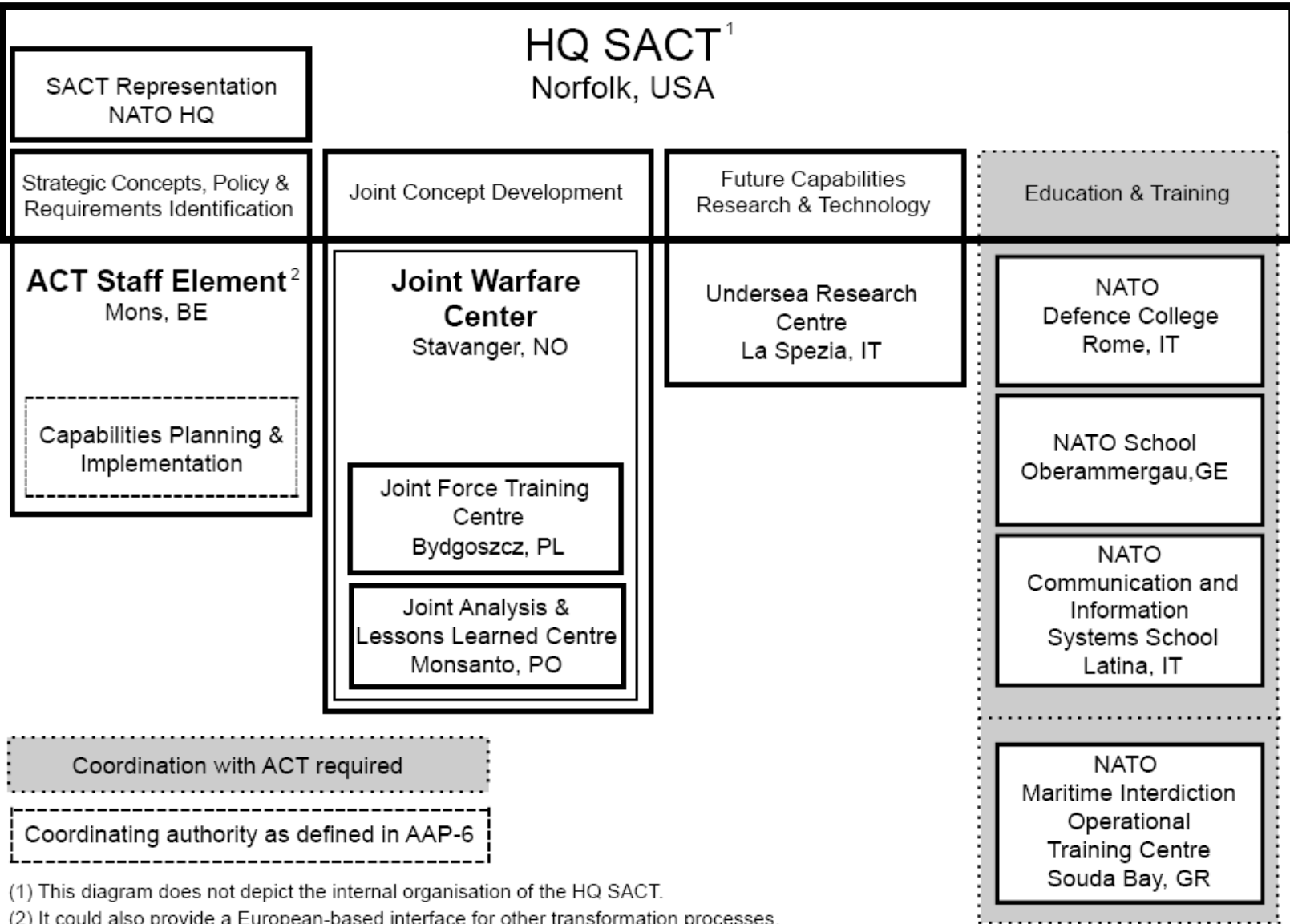
Vojenská struktura

2 strategická velitelství:

- a) Velitelství pro transformaci (Allied Command Transformation)
- b) Velitelství pro operace (Allied Command Operations)

HQ SACT¹

Norfolk, USA

(4) Centres of Excellence offered by nations:
 (A) NBC, CZ
 (B) Cold Weather, NO
 (C) Demining, SP
 (D) Tactical Air, TU
 (E) Counter-Terrorism, TU
 (F) PfP Training, TU
 (G) Joint Air Power Competence, GE
 (H) C2 Support, NL

(1) This diagram does not depict the internal organisation of the HQ SACT.
 (2) It could also provide a European-based interface for other transformation processes.
 (3) Transformation implementation requires adaptation of existing relationships between the NATO HQ, several NATO agencies, many non-NATO entities and both Strategic Commanders.

Allied Command Operations

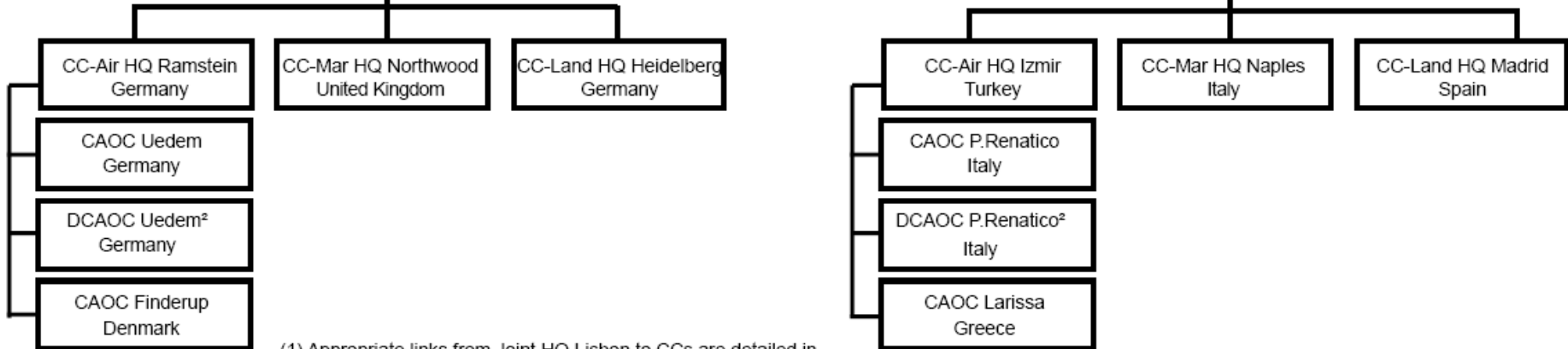
Strategic:

Operational:

Component:

(1) Appropriate links from Joint HQ Lisbon to CCs are detailed in sub-paragraph 10 b.

(2) See sub-paragraph 11 b. for the DCAOCs Forward Operating Base at Torrejon, SP.

Současný stav NATO

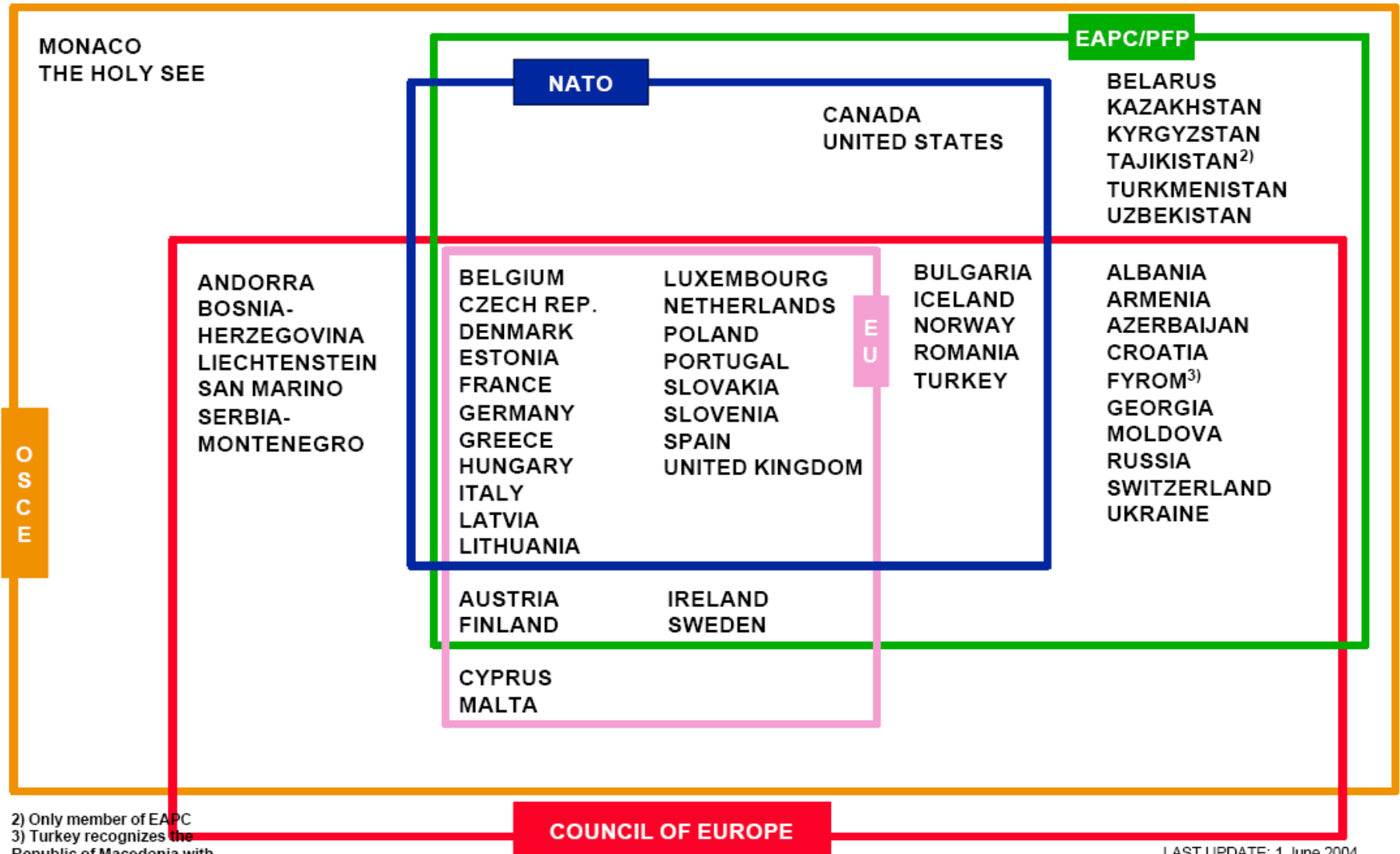
- Expanze teritoriální – 26 členů
 - Expanze „operační“

http://elearning.security-research.at/elearning_nato.htm

<http://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

<http://www.nato.int/multi/interactive-maps/flash.html>

“MUTUALLY REINFORCING INSTITUTIONS”

2) Only member of EAPC
 3) Turkey recognizes the Republic of Macedonia with its constitutional name

Operace NATO

- Afghánistán (ISAF, 2003)
- Středomoří (Active Endeavour, 2001)
- Srbsko/Kosovo (KFOR, 1999)
- Súdán (Dárfúr, 2005)
- Bosna a Hercegovina (Sarajevo HQ, 1996)
- Irák (NTM-I, 2004)

Vybrané problémy NATO

- Neztrácí NATO se svou expanzí dech?
- EU a NATO: spojenci, partneři nebo rivalové?
- Rozvoj operačních schopností a ochota zbrojit

NATO ztrácí dech?

- NATO přestává být „pouze“ obrannou aliancí ale do značné míry se stává organizací kolektivní bezpečnosti
- Přijímá závazky (operace NATO) i daleko za hranicemi spojenců (tj. současné bezpečnostní hrozby nemají hranice)

EU a NATO?

- vztahy dříve nejasné
- ESDI
- ESDP
- od března 2003 fungující vztah (Berlín plus)
- Concordia, EUFOR Althea

Obranné výdaje a operační schopnosti

- Většinou státní výdaje do obrany nerostou, ale klesají (výjimky: Řecko, Turecko, UK, Francie, ...)
- ČR: 1,55% HDP !

Obranné výdaje a operační schopnosti

- 8 % ozbrojených sil v operačním nasazení „out of area“
- 40 % ozbrojených sil schopno nasazení „out of area“
- Interoperabilita sil

Závěr, diskuse

Doporučené zdroje:

www.nato.int
www.natoaktual.cz

Děkuji za pozornost!

PhDr. Jan Závěšický

zavesick@fss.muni.cz